

ПОСТАНОВЛЕНИЕ
12.10.2020

г. Бугульма

КАРАР
91

№ _____

**Татарстан Республикасы Бөгелмә муниципаль районы
жирле үзидарә органнарында гражданнар мөрәжәгатьләрен карауны,
гражданнарны шәхси кабул итүне тәмин итү һәм гражданнарның
мөрәжәгатьләрен анализлауны үткәру буенча
нигезләмәне раслау турында**

Россия Федерациясе гражданнары мөрәжәгатьләрен үз вакытында карау максатларында, «Россия Федерациясе гражданнарының мөрәжәгатьләрен карау тәртибе турында» 02.05.2006 ел, № 59-ФЗ Федераль закон, «Коррупциягә каршы тору турында» 25.12.2008 ел, № 273-ФЗ Федераль закон, «Татарстан Республикасында гражданнар мөрәжәгатьләре турында» 12.05.2003 ел, № 16-ТРЗ Татарстан Республикасы Законы, Министрлар Кабинетының «Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнарының шәхси кабул итүне тәмин итү буенча бурычлары турында» 2006 елның 13 ноябрәндәге 537 номерлы карары нигезендә, «Россия Федерациясе гражданнары мөрәжәгатьләрен карау тәртибе турында» 02.05.2006 ел, № 59-ФЗ Федераль закон, шулай ук гражданнарның тәкъдимнәр, гаризалар, шикаятьләр белән жирле үзидарә органнарына мөрәжәгать итүләренә конституциячел хокукларын гамәлгә ашыру, гражданнар мөрәжәгатьләрен карау буенча эшне оештыру һәм кабул итү тәртибен жайга салу турында карар бирәм:

1. Татарстан Республикасы Бөгелмә муниципаль районы жирле үзидарә органнарында гражданнар мөрәжәгатьләрен карауны, гражданнарны шәхси кабул итүне тәмин итү һәм гражданнардан кергән мөрәжәгатьләргә анализ ясауны тәмин итү буенча нигезләмәне (алга таба-нигезләмә) расларга (алга таба-нигезләмә).

2. Әлеге карар Татарстан Республикасы «Бөгелмә муниципаль районы» муниципаль берәмлеге уставында билгеләнгән тәртиптә үз көченә керә һәм басылып чыгарга тиеш.

3. Бөгелмә муниципаль районы Советы Аппаратының эш башкару һәм гражданнар мөрәжәгатьләре белән эшләү секторына Совет һәм башкарма комитетларның, авыл җирлекләре башлыкларының, Бөгелмә муниципаль районы палаталары рәисләренең һәм җитәкчеләренең әлеге карары белән танышуны тәэмин итәргә.

4. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны Бөгелмә муниципаль районы Советы аппараты җитәкчесенә йөкләргә.

Л.Р. Закиров

Татарстан Республикасы Бөгелмә муниципаль районы
жирле үзидарә органнарында гражданнар мөрәжәгатьләрен карау,
гражданнарны шәхси кабул итү һәм гражданнардан кергән
мөрәжәгатьләргә анализ үткөрү буенча
НИГЕЗЛӘМӘ

1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Татарстан Республикасы «Бөгелмә муниципаль районы» муниципаль берәмлегенәң жирле үзидарә органнарындагы мөрәжәгатьләр белән эшләрү «Россия Федерациясе гражданнының мөрәжәгатьләрен карау тәртибе турында» 02.05.2006 ел, №59-ФЗ Федераль закон нигезендә оештырыла. (алга таба-закон) һәм «Татарстан Республикасында гражданнар мөрәжәгатьләре турында» 12.05.2003 ел, № 16-ТРЗ Татарстан Республикасы Законы белән.

1.2. Гражданнарның язмача мөрәжәгатьләре Бөгелмә муниципаль районының жирле үзидарә органнарына тәкъдимнәр, гаризалар һәм шикаятләр рәвешендә керә.

1.3. Гражданнар Татарстан Республикасы дәүләт телләрендә, туган телдә яки Россия Федерациясе халыкларының үзләре белгән башка телләрендә Бөгелмә муниципаль районының жирле үзидарә органына яисә муниципаль районның вазыйфай затына мөрәжәгать итәргә хокуклы. Жаваплар мөрәжәгать итү телендә бирелә. Мөрәжәгать телендә жавап бирү мөмкин булмаган очракта, Татарстан Республикасы дәүләт телләре кулланыла.

1.4. Бөгелмә муниципаль районы жирле үзидарә органнары житәкчеләренәң вазыйфай бурычларын яисә аларның язма йөкләмәсе буенча – башка вазыйфай затларның мөрәжәгатьләрен карау. Житәкчеләр мөрәжәгатьләрне карау, Бөгелмә муниципаль районы жирле үзидарә органнарында, предприятиеләрдә, учреждениеләрдә һәм оешмаларда гражданнарны кабул итү эшен дәрәс оештырган өчен шәхси жаваплылык тоталар.

1.5. Әлеге нигезләмәне бозуда гаепле вазыйфай затлар законнарда каралган жаваплылыкка ия.

2. Гражданнар мөрәжәгатьләрен кабул итү, теркәү һәм исәпкә алу

2.1. Гражданнардан кергән хатларны беренчел эшкәрткәндә кертемнәрнең дәрәҗәсигә һәм бөтенләй тикшерелә.

Гражданның тарафыннан Бөгелмә муниципаль районы җирле үзидарә органына, шул исәптән конкрет вазыйфага затка "шәхсән" тамгасы белән җибәрелгән барлык конвертлар да ачылырга тиеш.

Конвертны ачканнан соң анда язма кертемнәрнең булуы тикшерелә. Конверт мөрәҗәгать белән бергә саклана һәм мөрәҗәгатьне саклау срогы чыккач юкка чыгарыла.

Язма мөрәҗәгать Бөгелмә муниципаль районының җирле үзидарә органнарына яисә муниципаль районның вазыйфага затына кергән көннән алып өч көн эчендә мәҗбүри рәвештә теркәлергә тиеш.

Ял яки бәйрәм көннәрендә мөрәҗәгатьләр килеп ирешкән очракта теркәү ял яки бәйрәм көннәреннән соң беренче эш көннәндә башкарыла.

Хатның беренче битендә календарь елы чикләрендә чираттагы тәртип номеры һәм керү датасы күрсәтелгән теркәү штампы куела. Гражданның кабат мөрәҗәгатьләренә бер үк мәсьәлә буенча алдагы мөрәҗәгатьләргә карау материаллары теркәлә.

Гражданин мөрәҗәгатендә язма мөрәҗәгать җибәрелә торган Татарстан Республикасы Бөгелмә муниципаль районы җирле үзидарә органының яисә атамасы, яисә муниципаль районның тиешле вазыйфага затының фамилиясе, исеме, атасының исеме, шулай ук мөрәҗәгать итүченең фамилиясе, исеме, атасының исеме, почта адресы күрсәтелергә, тәкъдим, гариза яисә шикаятнең асылы бәян ителергә, мөрәҗәгать итүченең шәхси имзасы һәм датасы күрсәтелергә тиеш. Автор фамилиясе һәм почта адресы күрсәтелмәгән язма мөрәҗәгатьләр (алга таба - аноним мөрәҗәгатьләр) гомуми тәртиптә теркәлә, автор сыйфатында "аноним" тамгасы күрсәтелә. Аноним мөрәҗәгатьне тиешле вазыйфага зат тарафыннан карап тикшергәннән соң ул Бөгелмә муниципаль районы җирле үзидарә органының эш башкару хезмәтенә эшкә подшивка ясау өчен тапшырыла. Эгерләп торган, эшләнә торган яисә бөтенләй хокукка каршы эш, шулай ук аны эгерли торган, эшләнә торган яки башкара торган зат турында белешмәләр булган аноним мөрәҗәгатьләр хокук саклау органнарына яисә башка дәрәҗә (муниципаль) органына аларның компетенциясе нигезендә җибәрелергә тиеш.

Мөрәҗәгатьләргә электрон хәбәрләр (Интернет-мөрәҗәгатьләр) формасында кабул итү өчен мөрәҗәгать итүче тарафыннан мөрәҗәгатьләр белән эшләнү өчен кирәкле реквизитларны мәҗбүри тутыруны күздә тоткан программа кулланыла. Интернет аша кергән мөрәҗәгатьләр белән эш язмага мөрәҗәгать белән дә алып барыла.

3. Гражданның мөрәҗәгатьләргә карау

3.1. Мөрәжәгатьне караганда түбәндәге карарлар кабул ителә:

- мөрәжәгатьне карауга алу турында;

- мөрәжәгатьне карау өчен мөрәжәгатьне (законның 8 ст. 3 өлеше) теркәлгән көннән жиде көн эчендә мөрәжәгатьтә куелган мәсьәләләрне хәл итү вәкаләтләренә кергән тиешле органнарга мөрәжәгатьне яңадан карау турында мөрәжәгать жибәргән гражданинга мөрәжәгатьне яңадан карау турында хәбәр белән тапшыру турында (Законның 8 ст. 3 өлеше).;

- мөрәжәгатьне инициаторга (мөрәжәгать жибәргән гражданинга) мөрәжәгатьне кире кайтару турында (7 ө. 8 ст. һәм 11 ст. 2 ө.);

- чираттагы мөрәжәгатьнең нигезсезлеген һәм гражданин белән күтәрелә торган мәсьәлә буенча язылуны туктату турында.

3.2. Әгәр язма мөрәжәгатьтә мөрәжәгать жибәргән гражданинның фамилиясе һәм җавап жибәрелгән тиешле почта (электрон) адресы күрсәтелмәгән булса, мөрәжәгатькә җавап бирелми (Законның 11 статьясындагы 1 өлеше).

3.3. Суд карарына шикәят бирелә торган мөрәжәгать элекке суд карарына шикәят бирү тәртибен аңлатып мөрәжәгать иткән гражданинга кире кайтарыла (Законның 11 статьясындагы 2 өлеше).

3.4. Вазифаи затның, шулай ук аның гайлә эгъзаларының тормышына, сәламәтлегенә һәм милкенә куркыныч янауы яисә мәсхәрәле гыйбарәләр булган мөрәжәгать анда куелган сорауларның асылы буенча җавапсыз кала. Мондый мөрәжәгать жибәргән гражданинга үзенә мөрәжәгать итү хокукынан явызларча файдалану мөмкинлеген күрсәтелгән мөмкин.

3.5. Текст укылуга бирелми торган мөрәжәгать буенча Авторга аның мөрәжәгатен карап тикшермичә калдыру турында мотивлаштырылган җавап жибәрелә, әгәр аның фамилиясе һәм почта адресы укылуга тапшырыла икән.

3.6. Гражданинның мөрәжәгатьне караганда, аңа элек жибәрелгән мөрәжәгатьләргә бәйле рәвештә берничә тапкыр язма җаваплар бирелгән, анда яңа дәлиләр яки шартлар китерелми торган мәсьәлә буенча чираттагы мөрәжәгатьнең нигезсезлеген һәм гражданин белән язылуны туктату турында Карар кабул ителә. Бу карар турында мөрәжәгать жибәргән гражданинга хәбәр ителә. Язылу яңартыла, әгәр нигезләре, алар буенча ул туктатылды, бетерелде.

3.7. Язма мөрәжәгать текстын тәкъдим, гариза яки шикәятнең асылын билгеләргә мөмкинлек бирмәсә, мөрәжәгатькә җавап бирелми һәм ул Бөгелмә муниципаль районы жирле үзидарә органнарына яисә вазыйфаи затка, аларның компетенциясенә нигезендә, карауга жибәрелгән тиеш түгел, бу хакта мөрәжәгатьне теркәгәннән соң жиде көн эчендә мөрәжәгать иткән гражданинга хәбәр ителә.

3.8. Язма мөрәжәгатьтә куелган мәсьәләләрне хәл итү Бөгелмә муниципаль районының берничә жирле үзидарә органы, муниципаль районның вазыйфаи затлары яисә дөүләт хакимияте органнары компетенциясенә керсә, мөрәжәгатьнең күчермәсе 7 көн эчендә тиешле дөүләт органнарына, Бөгелмә муниципаль районының жирле үзидарә органнарына яисә тиешле вазыйфаи затларга жибәрелә.

3.9. Бөгелмә муниципаль районы жирле үзидарә органы яисә муниципаль районның вазыйфаи заты башка дөүләт органына, жирле үзидарә органына яисә

башка вазыйфай затка язма мөрәжәгать жибәргәндә, кирәк булган очракта, күрсәтелгән органнардан яисә вазыйфай заттан язма мөрәжәгатьне карау нәтижәләре турында документларны һәм материалларны соратып алырга мөмкин.

Бөгелмә муниципаль районының жирле үзидарә органы яисә муниципаль районның билгеләнгән тәртиптә дәүләт органы, жирле үзидарә органы яисә мөрәжәгатьне карый торган вазыйфай заты тарафыннан жибәрелгән запрос буенча 15 көн эчендә, дәүләт яисә федераль закон тарафыннан саклана торган башка серне тәшкил итүче белешмәләр булган документлардан һәм материаллардан тыш, мөрәжәгатьне карау өчен кирәкле документларны һәм материалларны тапшырырга тиеш.

3.10. Шикаятне дәүләт органына, Бөгелмә муниципаль районы жирле үзидарә органына яисә муниципаль районның вазыйфай затына карау өчен жибәрү тыела.

3.11. Бөгелмә муниципаль районының жирле үзидарә органнарына яисә муниципаль районның вазыйфай затына язмача мөрәжәгать кәргән очракта, аның жавабы "Интернет" мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә Бөгелмә муниципаль районының рәсми сайтында законның 10 статьясындагы 4 өлеше нигезендә урнаштырылган сорауга жавап "Интернет" мәгълүмати-телекоммуникация челтәрендәге мөрәжәгатьне теркәгәннән соң жиде көн эчендә "Интернет" мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендәге рәсми сайтның электрон адресы хәбәр ителә, анда "Интернет" мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендәге сорауга жавап урнаштырылган., мөрәжәгатьтә куелган.

3.12. Бөгелмә муниципаль районы жирле үзидарә органнарына яисә муниципаль районның вазыйфай затына аларның компетенцияләре нигезендә килгән язма мөрәжәгать секторның язма мөрәжәгатен теркәгәннән соң 30 көн эчендә карала.

Аерым очракларда, шулай ук «Россия Федерациясе гражданны мөрәжәгатьләрен карау тәртибе турында» Федераль законның 10 статьясындагы 2 өлешендә каралган гарызнамә жибәргән очракта, Бөгелмә муниципаль районы жирле үзидарә органы житәкчесе, муниципаль районның вазыйфай заты яисә аның вәкаләтле заты мөрәжәгатьне карау срогын 30 көннән дә соңга калмыйча озайтырга хокуклы.

4. Гражданны мөрәжәгатьләренә жаваплар әзерләү һәм жибәрү

4.1. Бөгелмә муниципаль районының жирле үзидарә органы яисә вазыйфай зат мөрәжәгатьтә күрсәтелгән фактлар буенча тикшерү үткәрә, мәгълүмат һәм документлар жыюны гамәлгә ашыра, гражданның бозылган хокукларын, ирекләрен һәм законлы мәнфәгатьләрен торгызуга яки яклауга юнәлдерелгән чаралар күрә, кирәк булганда, мөрәжәгать итүче белән шәхсэн очраша. Мөрәжәгать итүчегә жавап башкаручы тарафыннан үткәрелгән тикшерү нәтижәләре буенча мәгълүмат нигезендә әзерләнә, Бөгелмә муниципаль районы жирле үзидарә органының структур бүлекчәсе житәкчесе яисә муниципаль районның (яки аны алмаштыручы зат) тарафыннан

визага алына, мөрәжәгатьне карауны йөкләгән тиешле вазыйфаи зат тарафыннан имзалана.

4.2. Төзәтүләр, хаталар белән (шул исәптән реквизитларда) гражданнарға жаваплар жибәрү тыела.

4.3. Жавап тексты рәсми стильдә хезмәт аббревиатураларын кулланмыйча төзелә. Гражданинның мөрәжәгатенә жавапта анда бәян ителгән һәр дәлилгә юридик нигезле һәм дәлилле жавап булырга тиеш. Кирәк булганда жавапта Россия Федерациясенә Закон һәм башка норматив хокукый актларына сылтама бирелә.

4.4. Хат авторына жавап билгеләнгән үрнәктәге бланкта әзерләнгән, анда хатның номерына һәм датасына мөрәжәгать итәргә, аның кемнән алынуын һәм нинди мәсьәлә буенча күрсәтергә, бирелгән сорауларга тулы жавап бирергә һәм кабул ителгән чаралар турында хәбәр итәргә кирәк (әгәр хатта китерелгән аерым фактлар расланмаса, моны күрсәтергә кирәк).

4.5. Бөгелмә муниципаль районы жирле үзидарә органнары яки муниципаль районның вазыйфаи затлары сорауларына предприятие һәм оешмалардан жавапларга гражданнар мөрәжәгатьләре буенча аларның житәкчесе, Ә алар булмаганда житәкчеләрне алмаштыручы затлар кул куярга тиеш.

4.6. Коллектив гаризага жавап беренче имзаланган затның исеменә (әгәр хатта конкрет зат әйтелмәсә) яки аерым очракларда - мондый гаризага кул куйган һәркемгә жибәрелә.

4.7. Мөрәжәгать итүчегә нинди дә булса гамәлләр кылырга ниятләре булган әлеге жаваплар тиешле бүлекчәдә, шулай ук эш башкару һәм гражданнар мөрәжәгатьләре белән эшләү секторында контрольдә кала һәм элек күрсәтелгән гамәлләр кылу турындагы мәгълүматны үз эченә алган өстәмә жаваптан соң төшерелә.

4.8. Әгәр мөрәжәгатьтә куелган сорауларның асылы буенча жавап Россия Федерациясе законнары белән саклана торган белешмәләрне, шул исәптән дәүләт яки Федераль закон тарафыннан саклана торган башка серне тәшкит итүче гражданга хәбәр итмичә бирелмәсә, мөрәжәгать жибәргән гражданга әлеге белешмәләрне чишүгә юл куелмау сәбәпле, анда куелган сорауларның асылы буенча жавап бирус мөмкинлегә турында хәбәр ителә.

4.9. Гариза бирүчеләргә теркәлү узганнан соң почта аша (яки электрон почта аша) жибәрелә, яисә гариза бирүчеләргә кул астына имза куеп бирелә.

4.10. Бөгелмә муниципаль районы жирле үзидарә органнарына яисә муниципаль районның вазыйфаи затына электрон документ рәвешендә кергән мөрәжәгатькә жавап мөрәжәгатьтә күрсәтелгән электрон почта адресы буенча электрон документ рәвешендә һәм Бөгелмә муниципаль районы жирле үзидарә органнарына яисә муниципаль районның вазыйфаи затына язмача мөрәжәгатьтә күрсәтелгән почта адресы буенча язмача жибәрелә.

4.11. Мөрәжәгатьләр каралган дип санала, әгәр аларга куелган барлык мәсьәләләр хәл ителсә, күрсәтелгән житешсезлекләрне бетерү буенча кирәкле чаралар күрелде һәм билгеләнгән срокларда мөрәжәгать итүчегә жавап бирелде.

5. Коррупция юнәлешендәге фактлар буенча гражданнар мөрәжәгатьләре

5.1. "Коррупциягә каршы тору турында" 2008 елның 25 декабрендәге 273-ФЗ номерлы Федераль закон һәм "Татарстан Республикасында коррупциягә каршы тору турында" 2006 елның 4 маендагы 34-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы нигезендә гражданнар коррупцион юнәлештәге фактлар буенча жирле үзидарә органнарына мөрәжәгать итәргә хокуклы.

5.2. Коррупция юнәлешендәге фактлар буенча гражданнар мөрәжәгатьләре үз эченә коррупция һәм Янап акча алу, гражданнарның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен кысу, хезмәт тәртибенә карата таләпләрне бозу, шулай ук хезмәт урыныннан явызларча файдалану билгеләре булган башка гамәлләр кылу фактлары турында мәгълүматны ала.

5.3. Кергән мөрәжәгатьтә эзерләнә торган, эшләнә торган яки бөтенләй хокукка каршы гамәл, шулай ук аны эзерли торган, эшләнә торган яки кылган зат турында мәгълүматлар булганда, мондый мөрәжәгать аларның компетенциясе нигезендә хокук саклау органнарына жиберелә.

5.4. Коррупция юнәлешендәге фактлар буенча гражданнар мөрәжәгатьләре белән эшләүче вазыйфай затлар, Россия Федерациясе законнары нигезендә хезмәт мәгълүматларының һәм конфиденциаль характердагы белешмәләрнең сакланышы өчен, билгеләнгән тәртиптә шәхси җаваплылык тоталар.

5.5. Мөрәжәгать итүчегә мөрәжәгатьтә куелган сорауларның асылы буенча җавапта үткәрелгән чаралар һәм тикшерүләр нәтиҗәләре турында мәгълүмат, шулай ук кабул ителгән чаралар, шул исәптән муниципаль хезмәткәргә җаваплылык чараларын куллану турында, йә тикшерү үткәрү өчен нигезләрнең булмавы һәм коррупция фактларын расламау турында мәгълүмат булырга тиеш.

6. Бөгелмә муниципаль районы «жирле үзидарә органнарында гражданнарны шәхси кабул итү»

6.1. Гражданнарны шәхси кабул итү Бөгелмә муниципаль районы жирле үзидарә органнары житәкчеләре, аларның урынбасарлары һәм вәкаләтле затлар тарафыннан үткәрелә.

6.2. Кабул итү көнендә шәһәр һәм район чараларын үткәрүне планлаштырырга киңәш ителми.

6.3. «Бөгелмә муниципаль районы» муниципаль берәмлеге Советында гражданнарны шәхси кабул итүне оештыру Россия Федерациясе Конституциясе, Татарстан Республикасы Конституциясе, гамәлдәге законнар, муниципаль хезмәткәрләрнең тиешле вазыйфай бурычлары, әлеге Нигезләмә нигезендә эш башкару һәм гражданнар мөрәжәгатьләре белән эшләү секторын тәмин итә.

6.4. «Бөгелмә муниципаль районы» муниципаль берәмлеге башлыгы, аның урынбасарлары, башкарма комитет житәкчеләре һәм аларның урынбасарлары гражданнарны шәхси кабул итү график буенча алып баралар.

6.5. Кабул итү өчен билгеләнгән көннәр һәм сәгатьләр, алдан язылу өчен телефоннар кабул итү урыны турында мәгълүмат Бөгелмә муниципаль районы сайтында Интернет-телекоммуникация челтәрендә урнаштырыла. Әлеге мәгълүмат

шулай ук мәгълүмат стендларында һәм Бөгелмә муниципаль районы муниципалитеты бинасындагы таблода электрон һәм басма рәвештә урнаштырыла.

6.6. Кабул итүнең төгәл датасы һәм вакыты алдан гариза бирүчегә телефон аша хәбәр ителә.

6.7. Шәхси кабул итү вакытында гражданин шәхесен таныкларчы документ күрсәтә. Гражданның мондый документны күрсәтүдән баш тарткан очракта, аның мөрәжәгатә аноним буларак карала.

6.8. Гражданның шәхси кабул итү карточкасына телдән мөрәжәгать эчтәлегә язала.

6.9. Кабул итүне гамәлгә ашыручы вазыйфаи (яки вәкаләтле) зат гражданны игътибар белән тыңларга һәм аның мөрәжәгатенә асылын жентекләп тикшерергә тиеш. Әгәр телдән мөрәжәгатьтә бәян ителгән фактлар һәм хәлләр күренеп тора һәм өстәмә тикшерү таләп итми икән, гражданин ризалыгы белән мөрәжәгать итүгә җавап шәхси кабул итү барышында телдән бирелергә мөмкин, бу хакта гражданны шәхси кабул итү карточкасында язу эшләнә. Калган очракларда мөрәжәгатьтә куелган сорауларның асылы буенча язмача җавап бирелә. Шәхси кабул итү барышында кабул ителгән язма мөрәжәгать язма мөрәжәгатьләр өчен билгеләнгән тәртиптә теркәлергә һәм карап тикшерелергә тиеш.

6.10. Мөрәжәгатьтә Бөгелмә муниципаль районы жирле үзидарә органы компетенциясенә керми торган мәсьәләләр булса, гражданинга аңа Кая һәм нинди тәртиптә мөрәжәгать итәргә кирәклегә турында аңлатма бирелә.

6.11. Шәхси кабул итү барышында гражданинга, әгәр элек мөрәжәгатьтә куелган сорауларның асылы буенча җавап бирелгән булса, мөрәжәгатьне алга таба караудан баш тартырга мөмкин. (13 ст. 6)

6.12. Бөгелмә муниципаль районы жирле үзидарә органнарының кабул итү бүлмәләре вазыйфаи затлары гражданның шәхси кабул итү белән бәйле мәсьәләләр буенча башка жирле үзидарә органнарына, предприятие, учреждение яки оешмаларга мөрәжәгать итәргә хокуклы, аларның житәкчеләре һәм хезмәткәрләре бурычлы:

- кирәкле белешмә һәм мәгълүмати материалларны (норматив хокукый актлар нигезендә хәбәр ителергә тиеш булмаган белешмәләрдән тыш) тапшырырга;);
- квалификацияле консультациялар, элемент белән тәэмин итү;
- хезмәткәрләргә кабул итү өчен һ. б. җибәрергә.

6.13. Бөгелмә муниципаль районы Советының эш башкару һәм гражданның мөрәжәгатьләре белән эшләү секторы Халыкның телдән килгән мөрәжәгатьләренә сәбәпләрен, характерын һәм эчтәлеген анализлай, «Бөгелмә муниципаль районы»

муниципаль берәмлегә жирле үзидарә органнарында шәхси кабул итүне оештыруны камилләштерү буенча нәтижәләр һәм тәкъдимнәр әзерли.

7. Гражданның мөрәжәгатьләре белән эшләү торышын тикшерү һәм аларны карауны контрольдә тоту. Мөрәжәгатьләрдә булган мәгълүматны анализлау һәм гомумиләштерү

7.1. Жирле үзидарә органнарының вазыйфаи затлары үз компетенциясе чикләрендә мөрәжәгатьләргә карау тәртибенең үтәлешен тикшереп торалар, гражданның кергән мөрәжәгатьләргә эчтәлеген анализлайлар, гражданның

хокукларын, ирекләрен һәм законлы мәнфәгатьләрен бозу сәбәпләрен үз вакытында ачыклау һәм бетерү буенча чаралар күрә.

7.2. Аларны карау нәтижәләре турында авторга җавап бирергә яки тиешле органнар һәм вазыйфай затларның запрослары буенча мәгълүмат тапшырырга кирәк булган барлык язма һәм телдән мөрәҗәгатьләр үтәлү срокларын контрольдә тотарга тиеш.

7.3. Гражданнардан кергән мөрәҗәгатьләргә анализлау җирле үзидарә органнары тарафыннан «Интернет» челтәрендәге җирле үзидарә органнарының рәсми сайтларында урнаштырыла.

Бөгелмә муниципаль районы Советының эш башкару һәм гражданнар мөрәҗәгатьләре белән эшләү секторы кергән хатларга анализ ясарга һәм гомумиләштерергә, Бөгелмә муниципаль районы Башлыгына, Бөгелмә муниципаль районы Советы аппараты җитәкчесенә һәм Бөгелмә муниципаль районы Башкарма комитеты җитәкчесенә гражданнардан кергән һәм каралган язма һәм телдән кергән мөрәҗәгатьләргә саны һәм характеры турында мәгълүматларны даими рәвештә тапшырырга, Бөгелмә муниципаль районы сайтында үткәрелгән анализ турында мәгълүмат урнаштырырга, Бөгелмә муниципаль районы сайтында урнаштырылган анализ турында мәгълүматны урнаштырырга тиеш, гражданнарның гаризаларын карау һәм хәл итү эшен камилләштерү буенча тәкъдимнәр һәм тәкъдимнәр эшләү.

Шул ук белешмәләр аларның гарызнамәләре буенча Татарстан Республикасы Президенты Аппаратына, Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетына, Татарстан Республикасы Дәүләт Советына тапшырыла.